

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ДБТУ

Руслан ВИХОНЧЕНКО

«23» грудня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивного навчання, порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення з числа здобувачів освіти у Державному біотехнологічному університеті

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради ДБТУ

протокол № 4 від «23 » грудня 2021 р.

Харків, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ДБТУ

_____ Руслан ТИХОНЧЕНКО

«23» грудня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивного навчання, порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення з числа здобувачів освіти у Державному біотехнологічному університеті

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради ДБТУ

протокол № 4 від «23 » грудня 2021 р.

Харків, 2021

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Організація освітнього процесу здобувачів з особливими освітніми потребами.....	5
3. Порядок супроводу здобувачів з особливими освітніми потребами.....	6
4. Прикінцеві положення.....	19

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання в Державному біотехнологічному університеті (далі – Університеті) визначає організаційні засади інклюзивного навчання в Університеті з метою реалізації права здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 року №635, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами, (стаття 25), Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів).

1.3. Основні терміни та їх визначення:

Здобувач вищої освіти з особливими освітніми потребами – особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладі вищої освіти і потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на вищу освіту.

Інклюзія – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів вищої освіти у навчальному середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів вищої освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Університеті, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до здобувачів, відповідно до їх освітніх потреб.

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивна група – група в Університеті, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб і можливостей.

Супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Університеті, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами вищої освіти, але без надання переваг.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту».

1.3. Університет надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

2.1. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Університеті передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території Університету, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації навчального процесу;
- забезпечення, в разі необхідності, розумного пристосування;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування;
- забезпечення доступності інформації в різних форматах та відповідно до особливих потреб (збільшений шрифт, електронний формат та інші).

2.2. Ректор Університету або уповноважена ним особа забезпечує створення в Університеті інклюзивного освітнього середовища.

2.3. Ректор Університету на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб, утворює інклюзивну групу.

Утворення інклюзивної групи в закладі вищої освіти та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу ректора Університету.

Гранична чисельність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається виходячи з індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

3. ПОРЯДОК СУПРОВОДУ ЗДОБУВАЧІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

3.1. З метою організації інклюзивного навчання в Університеті в межах існуючої штатної чисельності закріплюється куратор інклюзивної групи та, при кількості здобувачів освіти з особливими потребами в Університеті більше 10 осіб, може наказом ректора створюватися група психолого-педагогічного супроводу за поданням проректора з науково-педагогічної роботи. До складу групи психолого-педагогічного супроводу залучаються науково-педагогічні працівники Університету, представники адміністрації та інші фахівці за потреби.

Група психолого-педагогічного супроводу діє на підставі цього Положення, статуту Університету та відповідного положення, яке затвердженого Вченою радою Університету при створенні групи.

3.2. Куратор інклюзивної групи та керівник і члени групи психолого-педагогічного супроводу за наявності (куратор і члени групи – далі Супровід) здійснюють та контролюють організацію і провадження інклюзивного навчання в Університеті й виконують такі завдання:

– співпрацюють із структурними підрозділами Університету щодо організації інклюзивного навчання та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– розробляють індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводять моніторинг його виконання, вносять до нього зміни;

– за підтримки адміністрації Університету сприяють організації підготовки (підвищення кваліфікації) та консультування науково-педагогічних працівників Університету та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом організації проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо; в тому числі щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– провадять інформаційно-просвітницьку діяльність із формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

– співпрацюють із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.3 Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку (за наявності), підписується таким здобувачем освіти та затверджується ректором Університету.

3.4. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами передбачає, зокрема:

– навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг виконання індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

– психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

– соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги при влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

3.5. Особистісний супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

3.6. Практичні умови щодо забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних осіб до приміщень навчальних корпусів і гуртожитків Університету, дії відповідальних осіб щодо забезпечення зручності перебування в Університеті особам, що потребують допомоги й супроводу, створення умов для якісного їх обслуговування, порядок супроводження в приміщення Університету з метою реалізації права цих осіб на навчання:

- щорічно, в першу декаду навчального року, деканатами факультетів визначаються особи (групи осіб), що потребують супроводу та надання допомоги упродовж певного навчального періоду. Інформація щодо наявності осіб, які є маломобільними внаслідок тимчасових проблем зі здоров'ям, поновлюється деканатами постійно;
- у ході складання розкладу навчальних занять для інклюзивних груп та груп, де наявні особи, що потребують супроводу й допомоги, максимально передбачено проведення занять на перших поверхах навчальних корпусів Університету. При поселенні в гуртожиток такі особи розміщуються у кімнатах на першому поверсі;
- щорічно контактні особи з числа адміністративно-господарчих працівників, представників викладацького та студентського колективів

отримують інструктаж щодо здійснення супроводу осіб з інвалідністю та маломобільних осіб в приміщеннях Університету;

- у ході проведення навчальних занять науково-педагогічні працівники Університету мають враховувати наявність осіб, що потребують супроводу, і забезпечити комфортність їх перебування в Університеті;
- на вході в будівлі Університету розташовані кнопки виклику чергового (охоронця), якими можуть скористатися особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення.

3.7. Університет надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

3.8. Особи, які потребують супроводу й допомоги, мають право звернутися до відповідальних осіб Університету із побажаннями й рекомендаціями щодо даного Положення.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення вводиться в дію наказом ректора на підставі рішення Вченої ради Університету.

4.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора за рішенням Вченої ради Університету.

4.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

РОЗРОБНИКИ:

*ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ,
ПОРЯДОК СУПРОВОДУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА ІНШИХ
МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ З ЧИСЛА ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ В ДЕРЖАВНОМУ БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ / Ю.О. Васильєва, А.І. Дидикіна, О.В. Коляда //
Державний біотехнологічний університет. – Харків: РВВ ДБТУ,
2022 р. – 10 с.*